

Torstai 22. toukokuuta 2008

Demokratian edistäminen

38. korostaa, että nykyinen elintarvikekriisi osoittaa tarpeen edistää poliittista vakautta, alueellista yhdentymistä, demokratiaa ja ihmisoikeuksia EU:n lisäksi myös maailmanlaajuisesti; kehottaa sen vuoksi kaikkia asianomaisia sidosryhmiä edistämään ihmisarvoa ja demokraattisia arvoja sekä oikeusvaltion periaatteita käsiteltäessä nykyistä elintarvikekriisiä ja ratkaistaessa elintarviketurvallisuuteen liittyviä pitkän aikavälin ongelmia;

*
* *

39. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Maailmanpankille, G8:lle, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille ja yleiskokoukselle, AKT-maiden ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen yhteispuheenjohtajille ja yleisafrikkalaiselle parlamentille (PAP).

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen väliset viisumivapausneuvottelut

P6_TA(2008)0230

Euroopan parlamentin päätöslauselma 22. toukokuuta 2008 Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välisistä viisumivapausneuvotteluista

(2009/C 279 E/15)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2, 6, 24 ja 29 artiklan ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 62, 63, 286 ja 300 artiklan, jotka muodostavat oikeudellisen perustan vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella sekä kolmansien maiden ja järjestöjen kanssa käytäville kansainvälisille neuvotteluille,
- ottaa huomioon oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle 6. maaliskuuta 2008 ja 21. huhtikuuta 2008 annetut neuvoston ja komission julkilausumat,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 83 artiklan ja 103 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Amsterdamin sopimuksen tultua voimaan vuonna 1999 neuvosto on vastannut viisumeja koskevien sääntöjen laadinnasta, mihin kuuluu luettelon vahvistaminen niistä kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi tai joiden kansalaisia viisumivaatimus ei koske (EY:n perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohta),
- B. ottaa huomioon, että yhteisön toimivaltaan viisumiasioissa kuuluvat edellytykset, joiden perusteella kolmansien maiden kansalaisille annetaan viisumivapaus, ja katsoo, että näillä edellytyksillä on varmistettava tasapuolinen kohtelu kaikille EU:n kansalaisille ei ainoastaan viisumivapauden myöntämisessä ja sen epämisessä vaan myös ehdoissa ja edellytyksissä, joiden perusteella kolmannet maat antavat viisumivapauden joillekin jäsenvaltioille tai epäävät sen niiltä,
- C. ottaa huomioon, että neuvosto ei ole vuodesta 2001 lähtien soveltanut viisumivaatimusta Yhdysvaltojen kansalaisiin ⁽¹⁾; ottaa huomioon, että vastaavaa viisumivapautta ei valitettavasti sovelleta kaikkiin EU:n kansalaisiin, sillä Yhdysvallat vaatii edelleen viisumin joidenkin jäsenvaltioiden kansalaisilta (tällä hetkellä Bulgaria, Kypros, Tšekin tasavalta, Viro, Kreikka, Unkari, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania ja Slovakia), muun muassa siksi, että viisumihakemuksista hylätään sellaisin kriteerein, jotka eivät ole läpinäkyviä, näistä maista valtaosan osalta yli 3 prosenttia (10 prosenttia tietyin edellytyksin),
- D. ottaa huomioon, että vuodesta 2005 lähtien vastavuoroisuusmekanismi voidaan käynnistää yhteisön tasolla ⁽²⁾, kun jäsenvaltio on tehnyt ilmoituksen, komissio on ottanut yhteyttä kyseiseen kolmanteen maahan ja komissio on antanut kertomuksen neuvostolle, joka voi sitten päättää ”kyseisen kolmannen maan kansalaisia koskevan viisumipakon ottamisesta tilapäisesti uudelleen käyttöön”,

⁽¹⁾ Ks. neuvoston asetuksessa (EY) N:o 539/2001 oleva liite II.

⁽²⁾ Ks. neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 1 artiklan 4 kohta sellaisena kuin se konsolidoituna.

Torstai 22. toukokuuta 2008

- E. ottaa huomioon, että vaikka vastavuoroisuus on käytössä useiden kolmansien maiden kanssa, näin ei kuitenkaan ole Yhdysvaltojen kanssa, mistä syystä komissio ehdotti vuonna 2006 "väliaikaisen viisumipakon käyttöönotto[a] diplomaattipassien, virkapassien/virkamatkapassien haltijoiden osalta, jotta eteneminen kohti todellista vastavuoroisuutta olisi nopeampaa" ⁽¹⁾; ottaa huomioon, että neuvosto ei kuitenkaan noudattanut tätä symbolista ehdotusta,
- F. ottaa huomioon, että useat jäsenvaltiot ovat jatkaneet suoria kahdenvälisiä yhteyksiään Yhdysvaltojen hallinnon kanssa, vaikka yhteisöllä on selvä toimivalta asiassa,
- G. ottaa huomioon, että tilanne monimutkaistui oikeudellisesti, kun Yhdysvallat hyväksyi 3. elokuuta 2007 9/11-komission suositukset täytäntöönpanevan lain (Implementing Recommendations of the 9/11 Commission Act of 2007) ⁽²⁾ 711 kohdan eli lain, joka koskee matkustamisen turvallisuutta ja terrorismin torjuntaa (Secure Travel and Counterterrorism Partnership Act of 2007), ja uudisti viisumivapausjärjestelyitensä lisäämällä seitsemän turvallisuutta parantavaa kohtaa ⁽³⁾ niin, että kaikkien jäsenvaltioiden, jotka haluavat osallistua viisumivapausohjelmaan, on allekirjoitettava kahdenvälinen yhteisymmärryspöytäkirja ja sen sitovat "täytäntöönpanosäännöt",
- H. katsoo, että vaikka niin kutsuttujen täytäntöönpanosääntöjen sisältö ei ole vielä EU:n toimielinten tiedossa, yhteisymmärryspöytäkirjasta käy selvästi ilmi, että jotkut uusista "turvallisuuslisäyksistä" kuuluvat yhteisön toimivaltaan (kuten viisumien myöntäminen tai sähköisen matkustuslupajärjestelmän (ESTA) täydentävät uudet velvoitteet), jotkut EU:n toimivaltaan (kuten varastetut passit ⁽⁴⁾), PNR-tiedot tai Schengen-rikoksiin liittyvät tiedot) ja loput tehokeinot kuuluvat jokaisen jäsenvaltion yksinomaiseen toimivaltaan (kuten valtion omien kansalaisten rikosrekisterit tai turvahenkilöiden läsnäolo Atlantin ylittävillä lennoilla),
- I. ottaa huomioon, että jotta tämä asia voidaan ratkaista ja kaikki jäsenvaltiot voivat osallistua vuonna 2009 uudistettuihin Yhdysvaltojen viisumivapausjärjestelyihin, neuvosto päätti 18. huhtikuuta 2008 kaksitasoisesta lähestymistavasta
- a) antamalla komissiolle virallisen valtuutuksen neuvotella Yhdysvaltojen kanssa kaikista yhteisöön liittyvistä asioista ja
- b) hyväksymällä reunaehdot, joita jäsenvaltioiden on noudatettava vuoropuhelussaan Yhdysvaltojen kanssa ennen EY:n ja Yhdysvaltojen neuvottelujen päättämistä; reunaehdoissa määritellään, mitkä asiat kuuluvat EY/EU:n toimivaltaan ja mistä asioista voidaan neuvotella kahdenvälisesti siitä syystä, että ne kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan, ja tarkennetaan, että kahdenvälisten neuvottelujen osalta jäsenvaltioiden on noudatettava muiden jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa lojaalin yhteistyön periaatetta, josta on säädetty EY:n perustamissopimuksen 10 artiklassa ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen antamassa tuomiossa (asia C-105/03) Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa säädettyjen velvoitteiden täyttämistä,
- J. katsoo, että vaikka asiat kuuluisivat jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan, lojaalin yhteistyön periaate saatetaan vaarantaa kahdenvälisillä sopimuksilla, jotka sisältävät eri edellytykset viisumivapauden myöntämiselle joidenkin jäsenvaltioiden kansalaisille, sillä tämä voi johtaa kansalaisten eriarvoiseen kohteluun jäsenvaltioiden kesken viisumiasioissa; katsoo, että komission olisi varmistettava lojaalin yhteistyön periaatteen soveltaminen,

⁽¹⁾ Toinen kertomus "vastavuoroisuudesta" KOM(2006)0568, 3. lokakuuta 2006.

⁽²⁾ Asiakirja on saatavilla: http://www.ise.gov/docs/nsis/Implementing911_Act.pdf.

⁽³⁾ Neljä lisäystä on pakollista, kuten: 1) sähköinen matkustuslupajärjestelmä (ESTA), 2) järeämmät toimet turvallisuustietojen vaihtoon, 3) vaatimukset ilmoittaa tyhjiä sekä kadonneiksi ilmoitetuista ja varastetuista passeista nopeasti ja 4) takeet siitä, että viisumivapausohjelmaan kuuluvat valtiot hyväksyvät Yhdysvalloista poistumaan määrättyjen kansalaistensa kotiuttamisen. Lisäksi on olettava huomioon kolme harkinnanvaraista turvallisuuslisäystä, kun määritellään, voidaanko vaatimusta viisumien 3 prosentin epäämismäärästä olla soveltamatta: 1) lentokenttäturvallisuusstandardit, 2) turvahenkilöohjelmat ja 3) kansallisia matkustusasiakirjoja koskevat standardit.

⁽⁴⁾ Ks. neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 24. tammikuuta 2005, 2005/69/YOS eräiden tietojen vaihdosta Interpolin kanssa (EUVL L 27, 29.1.2005, s. 61).

Torstai 22. toukokuuta 2008

- K. katsoo, että jotta Yhdysvaltojen ja EU:n kansalaisia voidaan suojata paremmin terrorismilta, transatlanttisella yhteistyöllä on parannettava a) uhan havaitsemista yhteisellä analyysillä ja laajalla tietojenvaihdolla, johon kuuluu parhaiden käytänteiden vaihto, osana tiukkoja tietosuojatoimia, b) koordinoitua EU:n ja transatlanttisella tasolla lainvalvonta- ja tiedustelupalvelujen välillä kunnioittamalla samalla oikeusvaltioperiaatetta, perusoikeuksia ja yksityisyyttä ja c) toimintakykyä tekemällä EU:n ja Yhdysvaltojen lainvalvonta- ja tiedustelupalvelujen välillä tiiviimpää yhteistyötä, joka perustuu asiaankuuluvien eri virastojen ja elinten syvempään keskinäiseen luottamukseen,
- L. ottaa huomioon, että Yhdysvaltain turvallisuusministeriö aikoo ottaa käyttöön ilma- ja meriteitse matkaille biometriset maastalähtömenettelyt tammikuussa 2009; maastalähtöohjelman katsotaan olevan keskeinen määräys viisumivapausohjelman tehokkaassa hallinnassa, eivätkä Yhdysvaltojen viranomaiset aio laajentaa viisumivapausohjelmaa useammalle maan liittolaiselle, jos ehdotettuja maastalähtömenettelyjä ei ole pantu täytäntöön viimeistään 30. kesäkuuta 2009;
1. katsoo, että kaikenmuotoinen EU:n kansalaisten välinen suora tai epäsuora syrjintä, myös heidän kansallisuutensa perusteella, on kiellettävä sekä Euroopan unionin sisällä EY:n perustamissopimuksen 12 artiklan mukaisesti että sen ulkopuolella varsinkin, jos syrjintä on seurausta puutteellista koordinoinnista kansainvälisissä neuvotteluissa EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden välillä;
2. panee merkille, että Yhdysvallat on tunnustanut ensimmäistä kertaa yhteisön toimivallan neuvotella kansainvälisistä viisumipolitiikkasopimuksista 13. maaliskuuta 2008 järjestetyssä oikeus- ja sisäasioiden ministeritroikan kokouksessa hyväksymällä yhteisessä julkilausumassa kaksitahoisen lähestymistavan noudattamisen; toteaa, että julkilausumassa sanotaan, että jäsenvaltioiden kansalliseen vastuuseen kuuluvista asioista keskustellaan kansallisten viranomaisten kanssa, kun taas EU:n vastuulle kuuluvista asioista keskustellaan EU:n viranomaisten kanssa; katsoo, että julkilausuman mukaisesti Yhdysvaltojen on tästä lähtien neuvoteltava
- komission kanssa viisumiasioista, kuten jo tehtiin ilmakuljetusten osalta ⁽¹⁾
 - neuvoston kanssa EU:n turvallisuuspolitiikkaan liittyvissä asioissa (PNR-sopimus tai EU:n ja Yhdysvaltojen väliset rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta tehdyt sopimukset) ja
 - jäsenvaltioiden kanssa turvahenkilöiden läsnäolosta Atlantin ylittävillä lennoilla ja niiden omien kansalaisten turvallisuuteen liittyvistä asioista samoin ehdoin;
3. toistaa, että EY/EU:n tekemissä sopimuksissa on noudatettava Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja perusoikeuksia ja yksilönvapauksia, mukaan luettuna oikeus yksityisyyteen ja tietosuojaan niin kuin ne on määritelty
- Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa,
 - direktiivissä 95/46/EY ja yhteisön lainsäädännön erityissäädöksissä (ja Schengeniin liittyvissä toimenpiteissä), kun kyseessä on kolmanteen maahan siirto,
 - yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyssä Euroopan neuvoston yleissopimuksessa nro 108 ja siihen liitettyssä, valvontaviranomaisia ja rajat ylittäviä tietovirtoja koskevassa lisäpöytäkirjassa nro 181;
4. kehottaa komissiota sisällyttämään neuvotteluihin HI-virusta kantavien eurooppalaisten jättämisen viisumivapausohjelman ulkopuolelle ja varmistamaan kaikkien EU:n kansalaisten yhtäläisen kohtelun; on samaa mieltä komission kanssa siitä, että HIV-tartunnan saaneiden henkilöiden matkustuskiellolle ei ole objektiivisia perusteita (kuten tämä totesi 19. helmikuuta 2008 antamassaan vastauksessa parlamentin esittämään kysymykseen E-6038/07);

(¹) Avointa ilmatilaa koskeva sopimus (EUVL L 134, 25.5.2007, s. 4).

Torstai 22. toukokuuta 2008

5. kannattaa neuvoston komissiolle antamaa valtuutusta neuvotella sopimus, jolla turvataan viisumivapaus kaikille Yhdysvaltojen alueelle tuleville EU:n kansalaisille, kuten jo tehdään, kun Yhdysvaltojen kansalaiset tulevat EU:n alueelle; kehottaa komissiota tiedottamaan asiasta vastaavalle valiokunnalle jokaisen neuvottelukokouksen jälkeen (tarvittaessa luottamuksellisesti);
6. katsoo, että neuvottelut on saatava loppuun ennen kesäkuuta 2009 ja että sen jälkeen syrjintää EU:n kansalaisten välillä ei saa enää sallia;
7. on samaa mieltä siitä, että jäsenvaltioiden on noudatettava neuvoston reunaehtoja ⁽¹⁾ EY:n perustamisso-
pimuksen 10 artiklassa säädetyn lojalin yhteistyön periaatteen mukaisesti ja soveltavin osin yhteisöjen
tuomioistuimen oikeuskäytännön (asia C-105/03 tai asia AETR (22/70)) mukaisesti Euroopan unionista
tehdystä sopimuksessa säädettyjen velvoitteiden täyttämistä; painottaa erityisesti, että
- viisumivapausohjelmaan osallistumisella on mahdollisimman nopeasti luotava jäsenvaltioiden kaikille kansalaisille samoilla ehdoilla samat oikeudet heidän passiensa perusteella;
 - Yhdysvaltojen pääsy EU/EY-tietokantoihin tai tietojärjestelmiin on estettävä, jollei sitä ole erityisesti sallittu yhteisön lainsäädännössä, ja jos on, EU:n on se yhteisesti hyväksyttävä ja sen on perustuttava vastavuoroisuusperiaatteen noudattamiseen täydellisesti; luvan myöntäminen olisi sallittava vain, mikäli se on linjassa EU:n tiedotusjärjestelmien erityistarkoituksen kanssa, kuten niiden oikeusperustassa on määritelty; lisäksi riittävä suojatase on varmistettava asiaankuuluvissa EU:n tietosuojavälineissä julistettujen perusteiden mukaisesti, olivatpa ne yleisiä (direktiivi 95/46/EY) tai erityisiä (kuten Europol-yleisso-
pimus, Eurodac-asetus tai Schengen-yleisso-
pimus);
 - EU:n on yhteisesti sovittava Interpolille toimitettavista tiedoista, jotka koskevat kadotettuja tai varastettuja passeja;
 - lentokenttien turvallisuus Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) normien mukaisesti on riittävästi taattu voimassa olevilla EY:n säännöillä (Yhdysvaltojen tarkastuksista voidaan sopia, mikäli EU:n alueiden ja Yhdysvaltojen lentokenttien välillä on suorita lentoja);
 - kaikki viralliset sopimukset EU:n kansalaisten kotiuttamisesta ovat hyväksyttäviä vain vastavuoroisuuden perusteella ja niistä on neuvoteltava ja ne on tehtävä EY:n ja Yhdysvaltojen välillä;
 - EY:n on neuvoteltava velvoitteista, jotka liittyvät sähköisen matkustuslupajärjestelmän mahdolliseen käyttöönottoon EU:hun matkustaville Yhdysvaltojen kansalaisille;
8. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden parla-
menteille ja hallituksille sekä Yhdysvaltojen kongressille ja Yhdysvaltojen turvallisuusministerille.

(¹) <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st07/st07337.en08.pdf>.

Burman traaginen tilanne

P6_TA(2008)0231

Euroopan parlamentin päätöslauselma 22. toukokuuta 2008 Burman traagisesta tilanteesta

(2009/C 279 E/16)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aikaisemmat päätöslauselmansa Burmasta,
- ottaa huomioon yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston ylimääräisessä kokouksessa 13. toukokuuta 2008 hyväksytyt päätelmät Burman humanitaarisesta tilanteesta,
- ottaa huomioon huippukokouksen tuloksena 24. lokakuuta 2005 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 60/1, jonka 139 kohdassa käsiteltiin mahdollisuutta ryhtyä kollektiivisiin yhteisiin toimiin sellaisia valtioita vastaan, joiden kansalliset viranomaiset eivät selvästi suojele väestöään kansanmurhalta, sotarikoksilta, etnisiltä puhdistuksilta ja rikoksilta ihmisyyttä vastaan,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 103 artiklan 4 kohdan,